

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
Π.Ε. ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

Λαμία 26- 07-2018
Αρ.Πρωτ.: 16397/176471

ΠΡΟΣ: ΟΠΩΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

ΤΜΗΜΑ : Ποιοτικού & Φυτ/κού Ελέγχου
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ : Ελ. Βενιζέλου 1
ΤΑΧ. ΚΩΔΙΚΑΣ : 35100 ΛΑΜΙΑ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ : Γ. Τζίγκα, Γ. Τσόκανος
ΤΗΛ. : 22313-53172, 53170
FAX : 2231353127

2^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (Π.Ε) ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ

1. Στόχοι

Η Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής της Π.Ε. Φθιώτιδας, σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Βόλου, εκδίδει το παρόν Δελτίο Γεωργικών Προειδοποιήσεων με βάση τα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί από το δίκτυο παρακολούθησης που έχει εγκατασταθεί στο Νομό μας και τις επιτόπιες παρατηρήσεις και δειγματοληψίες που πραγματοποιούνται σε βαμβάκοφυτείες.

Απευθύνεται στους βαμβάκοπαραγωγούς, με σκοπό την ενημέρωσή τους για την αποτελεσματική φυτοπροστασία της βαμβάκοκαλλιέργειας τους και αφορά το χρονικό διάστημα της ανθοφορίας και μέχρι την καρπόδεση του 50% των ανθέων.

2. Διαπιστώσεις

2.1 Την εποχή αυτή οι όψιμες βαμβάκοκαλλιέργειες βρίσκονται στο στάδιο έναρξης της ανθοφορίας και οι πρώιμες στο στάδιο της ανθοφορίας- καρπόδεσης των ανθέων.

2.2 Οι συλλήψεις των ακμαίων του **πράσινου σκουληκιού** στο δίκτυο φερομονικών παγίδων ήταν σχετικά χαμηλές με **εξαιρέση** τις περιοχές Ανθήλη (Αξελού), Αυλάκι (Μπισμπιρούλα), Μοσχοχώρι (Αγ. Κυριακή), Γοργοπόταμος (Δέντρος), Κάτω Καλύβια Λαμίας(Σουλάκι), Ροδωνιά (Λουμάκια), Αμούρι (Κουφόγια), Αμούρι (Δεντράκια), Κομποτάδες (Αγ. Βασίλειος), Παλαιοχώρι (Αγ. Βασίλειος), Παλαιοχώρι (Λιβαδόραχη) και Αμφίκλεια (Πόλογος) στις οποίες κατά τις αρχές του δευτέρου δεκαήμερου Ιουλίου είχαμε ιδιαίτερα **αυξημένες συλλήψεις ακμαίων πράσινου σκουληκιού**.

2.3 Οι συλλήψεις των ακμαίων του **ρόδινου σκουληκιού** ήταν σχετικά χαμηλές στην περιοχή Έξαρχος (Μαυρόγια).

2.4 Οι επιτόπιες παρατηρήσεις και οι δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν από τους γεωπόνους της υπηρεσίας μας στις περιοχές που εμφανίζουν αυξημένη δραστηριότητα ακμαίων του **πράσινου σκουληκιού**, έδειξαν πληθυσμούς προνομφών σε χτένια, άνθη και καρύδια κοντά στο κατώτερο όριο επέμβασης.

2.5 Οι επιτόπιες παρατηρήσεις και δειγματοληψίες που διενεργήθηκαν για το **ρόδινο σκουλήκι**, δεν έδειξαν προσβολές στα άνθη (ροζέτες).

3. Συστάσεις – καλλιεργητικές πρακτικές

Στο στάδιο αυτό από την έναρξη της ανθοφορίας και μέχρι την καρπόδεση του 50% των ανθέων, προτείνεται στους βαμβάκοπαραγωγούς:

- Να κάνουν ορθολογική χρήση των αζωτούχων λιπασμάτων και του νερού, προκειμένου τα φυτά να μην είναι ελκυστικά (υπερβολική βλάστηση) για την ανάπτυξη επιβλαβών οργανισμών κυρίως του πράσινου σκουληκιού και για να επιτευχθεί η επιθυμητή πρωιμότητα των βαμβάκοκαλλιεργειών.
- Εφαρμογή ρυθμιστών ανάπτυξης των φυτών (meriquat chloride 5SL), αναλόγως της γονιμότητας των εδαφών και του ύψους των φυτών και στη συνέχεια να γίνεται άρδευση.
- Να παρακολουθούν κάθε 3-4 μέρες την βαμβάκοκαλλιέργειά τους, προκειμένου να διαπιστώνουν τις πυκνότητες των πληθυσμών και τις ζημιές των εντόμων, ώστε **να επεμβαίνουν όταν φτάσουν οι πληθυσμοί στα όρια επέμβασης**, όπως παρακάτω:

Λύγκος: 5 άτομα κατά μέσο όρο (κ.μ.ο.) ανά 100 φυτά.

Τετράνυχος: όταν στη δειγματοληψία εμφανίζεται τετράνυχος στο 30-50% κ.μ.ο. των φύλλων του δείγματος.

Αλευρώδης: όταν διαπιστωθούν διακόσια (200) άτομα αλευρώδη κ.μ.ο., ανά 100 φύλλα.

Αφίδες (Μελίνγκρες): η ύπαρξη είκοσι πέντε (25) ατόμων κ.μ.ο. ανά φύλλο, σε δείγμα 100 φύλλων.

Πράσινο σκουλήκι:

- Στις περιοχές και ιδιαίτερα σε αυτές με αυξημένο αριθμό συλλήψεων ακμαίων (πεταλούδων) πράσινου σκουληκιού, οι βαμβακοκαλλιεργητές να είναι διαρκώς σε επιφυλακή, να παρακολουθούν επισταμένως κάθε 3-4 ημέρες την καλλιέργεια τους για τυχόν προσβολές από προνύμφες και να προβαίνουν σε ψεκασμό **μόνο εάν διαπιστωθεί η παρουσία ζωντανών προνυμφών** :
α) στο στάδιο ανθοφορίας-καρποφορίας **σε ποσοστό 6-8 ζωντανές προνύμφες (σκουλήκια μήκους μέχρι 1 εκατοστό) ανά 100 φυτά, επιλεγμένα τυχαία από όλη την έκταση της φυτείας, ή πάνω από μία (1) νεαρή προνύμφη κ.μ.ο. στα φυτά γραμμής μήκους ενός (1) μέτρου** και
β) στο στάδιο καρποφορίας **σε ποσοστό 4 νεαρές ζωντανές προνύμφες μήκους μέχρι 1 εκατοστό κ.μ.ο., ανά 100 φυτά ή μία (1) νεαρή προνύμφη κ.μ.ο. στα φυτά ενάμιση (1,5) μέτρου επί της γραμμής**. Οι προνύμφες πρέπει να είναι 1^{ου} και 2^{ου} σταδίου και μήκους μέχρι 1εκατοστό.
- Να δοθεί περισσότερη προσοχή στις **όψιμες καλλιέργειες**, όπου η παρουσία τρυφερών βλαστικών οργάνων (χτένια, άνθη και νεαρά καρύδια), ευνοεί την εμφάνιση του πράσινου σκουληκιού.
- Στις βαμβακοκαλλιέργειες που βρίσκονται σε **παραποτάμιες περιοχές**, οι παραγωγοί να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να επιθεωρούν την καλλιέργεια τους (χτένια, άνθη, καρύδια) σχολαστικά κάθε 2-3 μέρες, διότι το μικροκλίμα των περιοχών αυτών ευνοεί την ανάπτυξη του πράσινου σκουληκιού.
- Για την προστασία των φυσικών εχθρών του πράσινου σκουληκιού, προτείνεται η χρήση εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών, τα οποία με τον τρόπο και το φάσμα δράσης τους, κατά την εφαρμογή στην βαμβακοκαλλιέργεια, είναι τα φιλικότερα προς τα ωφέλιμα έντομα αυτής, όπως εγκεκριμένα σκευάσματα του *Bacillus thuringiensis*, Spinosad, Spinetoram, Diflubenzuron, Emamectin benzoate, Chlorantraniliprole και Chlorantraniliprole + Lambda Cyhalothrin και όσα εγκριθούν μελλοντικά.

Ρόδινο σκουλήκι:

Συστήνεται στους παραγωγούς και ιδιαίτερα στις περιοχές με αυξημένο αριθμό συλλήψεων ακμαίων ρόδινου σκουληκιού, να είναι διαρκώς σε επιφυλακή, να παρακολουθούν επισταμένως κάθε 3-4 ημέρες την καλλιέργεια τους για τυχόν προσβολές από προνύμφες και να προβαίνουν σε ψεκασμό με ένα κατάλληλο και εγκεκριμένο εντομοκτόνο, **μόνο όταν διαπιστώνουν πάνω από είκοσι (20) προσβεβλημένα άνθη (ροζέτες), σε τυχαίο δείγμα εκατό (100) ανθέων, από τουλάχιστον πέντε (5) αντιπροσωπευτικά σημεία της καλλιέργειας ή όταν βρεθούν 5-8 ζωντανές προνύμφες, κ.μ.ο., στο εσωτερικό 100 νεαρών καρυδιών ηλικίας δύο (2) εβδομάδων, σε δείγμα που λήφθηκε κατά την διαγνώση του αγρού**. Η εξέταση των καρυδιών θα πρέπει να είναι προσεκτική, διότι είναι δύσκολη η διάκριση της προσβολής, καθώς και της προνύμφης στα πρώτα στάδια ανάπτυξής της.

4. Εφαρμογή ψεκασμών με Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα(Φ.Π)

Ως **ορθή πρακτική** θεωρείται, να αφήσουμε τη θανάτωση του πράσινου σκουληκιού στη βιολογική δραστηριότητα των φυσικών εχθρών του (ωφέλιμα έντομα), οι οποίοι θηρεύουν τα αυγά και τις προνύμφες του.

Οι συλλήψεις ακμαίων (πεταλούδων) στις φερομονικές παγίδες δεν αποτελούν κριτήριο για την εφαρμογή επέμβασης με φυτοπροστατευτικά, αλλά μέσο πρόγνωσης και βοηθούν στον προσδιορισμό των περιόδων δραστηριότητας των ακμαίων. Κριτήριο για την απόφαση λήψης ή όχι μέτρων αντιμετώπισης, είναι μόνο τα αποτελέσματα των επιτόπιων παρατηρήσεων και των δειγματοληψιών στα όργανα των φυτών (νεαρά φύλλα, χτένια, άνθη, καρύδια).

Την περίοδο αυτή δεν συνιστώνται επεμβάσεις με Φ.Π στις βαμβακοφυτείες, χωρίς έλεγχο της πυκνότητας των επιβλαβών εντόμων και τη διαπίστωση των παραπάνω αναφερόμενων κατά περίπτωση ορίων επέμβασης, διότι άστοχοι και άκαιροι ψεκασμοί αποβαίνουν εις βάρος της εξέλιξης της καλλιέργειας, της παραγωγικότητας και οικονομικότητας αυτής, του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.

Αν χρειαστεί να γίνουν επεμβάσεις με Φ.Π., να χρησιμοποιούνται μόνο εγκεκριμένα για την καλλιέργεια του βαμβακιού Φ.Π., τα οποία αναφέρονται στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων του ΥΠ.Α.Α. & Τροφίμων(<http://www.minagric.gr>).

Όπου χρειαστεί να γίνουν χημικές επεμβάσεις, αυτές να γίνονται μετά την δύση του ηλίου και κατά τις νυκτερινές ώρες, **διότι οι προνύμφες και οι πεταλούδες του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού δραστηριοποιούνται κυρίως τη νύκτα, αλλά και για την προστασία των μελισσών**.

Οι βαμβακοπαραγωγοί να ενημερώνουν για κάθε επικείμενο ψεκασμό τους μελισσοκόμους.

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

- 1) Οι εντομολογικές προσβολές από το πράσινο σκουλήκι είναι συνήθως τοπικές και περιορισμένης έκτασης, γεγονός που σημαίνει, ότι ακόμη και στο ίδιο βαμβακοχώραφο, το ποσοστό προσβολής από το έντομο μπορεί να διαφέρει σημαντικά από σημείο σε σημείο. Για το λόγω αυτό, η ανάγκη για χημική επέμβαση πρέπει να εκτιμάται προσεκτικά σε επίπεδο κάθε χωραφιού.
- 2) Οι όποιες μη σημαντικές ζημιές στα όργανα (χτένια, άνθη) στα πρώτα στάδια ανάπτυξης της καλλιέργειας, προλαβαίνουν να αντισταθμιστούν σταδιακά με τη δημιουργία νέων οργάνων.
- 3) **Οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνοι υπεύθυνοι για την επιλογή των επεμβάσεων, σχετικά με τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, τον τρόπο και το χρόνο εφαρμογής τους στις συνθήκες της καλλιέργειάς τους, καθώς και για τους λοιπούς χειρισμούς, που συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας.**

- 4) Για περισσότερες πληροφορίες οι βαμβακοπαραγωγοί μπορούν να απευθύνονται στο Τμήμα Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου της Υπηρεσίας μας στα τηλ.2231-3-53172, 2231-3-53170 καθώς και στο Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών, Ποιοτικού & Φυτοϋγειονομικού Ελέγχου Βόλου στο τηλέφωνο 2421066525.

ΠΡΟΣΟΧΗ:

- Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες εφαρμογής των φυτοπροστατευτικών προϊόντων για την αναλογία χρήσης, την συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής και τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης.
- Σύμφωνα με τα άρθρα 9 και 10 του ν. 4036/2012(ΦΕΚ 8^Α) όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.
- Τα εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα αναφέρονται στην ψηφιακή βάση δεδομένων του ΥΠ.Α.Α.& Τροφίμων (<http://www.minagric.gr/syspest/>) και από αυτά γίνεται η επιλογή προς χρήση.

**Με εντολή Αντιπ/ρχη Π.Ε. Φθιώτιδας
Ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης**

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΡΙΖΟΣ
Βιολόγος – Ιχθυολόγος Msc

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

- ΠΡΟΣ:**
1. Περιφ/κό Κέντρο Προστασίας Φυτών,
Ποιοτικού & Φυτοϋγ/κού Ελέγχου Βόλου
Τμήμα προστασίας φυτών
Τορούτζια – Νικολαΐδη
383 34 Πεδίο Άρεως – ΒΟΛΟΣ (**αποστολή με email**)
 2. Δήμοι : Λαμιέων, Στυλίδας, Μακρακώμης, Δομοκού,
Λοκρών, Μώλου – Αγ. Κων/νου,
Αμφίκλειας – Ελάτειας.
(**με την παράκληση να τοιχοκολληθεί στα Δημοτικά καταστήματα**)
(**αποστολή με email**)-ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
 3. Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής Π.Ε Φθιώτιδας
Τμήμα Φυτικής και Ζωϊκής παραγωγής κ.Αλεξίου Δ.
(**αποστολή με email**)-ΟΙΚΟΘΕΝ
 4. Γραφεία Αγροτικής Οικονομίας Π.Ε. Φθιώτιδας
(**αποστολή με email**)-ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
 5. Α.Σ: Λαμίας, Στυλίδας, Αμφίκλειας, Ελάτειας, Αταλάντης
(**αποστολή με email**)- ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
 6. Καταστήματα Εμπορίας Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων
Π.Ε Φθιώτιδας (**αποστολή με email**) – ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ
 7. Πρόεδρο Παμφθιωτικού Συλλόγου Αγροτών
κ. Συλλαίο Γιάννη – Ανάβρα – Λοκρίδας
 8. Τοπικά Μέσα Ενημέρωσης
(**αποστολή με email**) – ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ

ΚΟΙΝ.: Α) Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων
Γενική Δ/νση Γεωργίας
Δ/νση Προστασίας Φυτικής Παραγωγής
Τμήμα Προστασίας Φυτών
Λ. Συγγρού 150 – 176 71 ΚΑΛΛΙΘΕΑ
(**αποστολή με email**)

Β)

1. Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Φθιώτιδας
κ. Ευθ. Καράϊσκο (**αποστολή με email**)
2. Αντιπεριφερειάρχη Αγροτικής Οικονομίας
& Κτηνιατρικής κ. Κ. Καραγιάννη (**αποστολή με email**)
3. Γενικό Δ/ντή Περιφερειακής Αγροτικής Οικονομίας
& Κτηνιατρικής κ. Στ. Τσελά (**αποστολή με email**)
4. Δ/ντή Αγρ/κής & Αλιευτικής Πολιτικής Περιφέρειας Στερεάς
Ελλάδας κ. Κ. Κούτρα (**αποστολή με email**)

ΕΔΡΕΣ ΤΟΥΣ